

**Johan Jarlbrink & Ingela Wadbring:  
*Distansläsning ock nätverksanalys:  
Digitala metoder för gamla och nya medier*  
Nordicom Information. Göteborg: Nordicom. 2016**

**Jacob Ørmen**

MedieKultur 2017, 63, 153-155

Published by SMID | Society of Media researchers In Denmark | [www.smid.dk](http://www.smid.dk)

The online version of this text can be found open access at <https://tidsskrift.dk/mediekultur>

Digitale metoder er blevet et populært emne i medie- og kommunikationsforskningen igennem de senere år. En ny udgivelse i Nordicom Information-serien sætter fokus på, hvad den digitale transformation i metodiske tilgange tilbyder humanistisk forskning. Som den ene af de to redaktører Johan Jarlbrink skriver i indledningen: "En medievetenskap som vil utforska medielandskabet i all dets mångfald behöver behärska en bred metodearsenal – och här bliver digitala metoder en alla viktigare del" (s. 6). Overordnet tager udgivelsen et kritisk blik på mulighederne for at anvende digitale metoder i forskningen på to centrale områder: analyser af digital(e)iserede arkiver og studier af brugergenereret indhold på internettet. Udgivelsen er struktureret omkring en indledning og fire originale forskningsbidrag. Desuden giver forfatterne i den sidste del et kærkomment overblik over den nordiske medieforskning i digitale metoder samt over de centrale bøger på området med særligt fokus på nøgleværket indenfor tilgangen, *Digital Methods* af Richard Rogers (2013). For at kunne gå i dybden med materialet forholder anmeldelsen sig udelukkende til de fire originale bidrag.

Artiklerne kan deles op i to dele: Mens de to første artikler omhandler digitale arkiver, fokuserer de to sidste artikler på brugergenereret indhold. I den første artikel udforsker Norén, hvordan automatiseret indholdsanalyse kan bidrage til at analysere store tekstmængder. Til det formål benytter forfatteren Latent Dirichlet Allocation (LDA), som er en af mange tilgange til at identificere emner i tekster ud fra statistiske sammenhænge mellem ord, samlet under betegnelsen 'topic modelling'. Igennem en analyse af omtrent

8000 regeringsdokumenter viser Norén på overbevisende vis, hvordan LDA kan identificere sammenhænge og udviklinger over tid, der er svære at finde med kvalitative nærlæsninger eller deduktive kodninger af materialet. Udfordringen ved metoder som topic modelling generelt og LDA i særdeleshed er, at det kan være svært at vurdere validiteten og pålideligheden af modellerne. Med LDA er hverken antallet af emner eller konstellationen af de enkelte emner givet på forhånd. Derfor stiller induktive metoder til indholdsanalyse store krav til den enkelte forskers evne til at fortolke og formidle modellerne. Norén formår at opretholde en kritisk distance til denne lovende metodiske tilgang til eksplorative analyser af store tekstmængder.

Jarlbrink, Snickars & Hammarlund undersøger, på hvilken måde digitaliseringen af printmateriale kan analyseres. Med udviklingen af Optical Character Recognition (OCR) er det blevet muligt at digitalisere eksisterende printarkiver som eksempelvis aviser og gøre dem tilgængelig og søgbare på internettet for forskere og offentligheden i bred forstand. Forfatterne ser muligheder i de digitaliserede avisarkiver, men påpeger samtidig, at optisk tekstgenkendelse fortsat har fundamentale udfordringer med at genkende bogstaver og ord korrekt. Baseret på disse problemer ser forfatterne begrænsede anvendelsesmuligheder for digitale metoder i den historiske medieforskning. Med den løbende forbedring i programmer til tekst- og billedgenkendelse må de tekniske udfordringer forventes at udgøre et mindre problem i fremtiden.

Derefter bevæger bogen sig ind i den anden del med artiklen af Schwarz & Hammarlund. Her kritiserer forfatterne studier af brugerdata for at fortabe sig i datamængderne. I de senere år er data fra sociale medier blevet nemt tilgængelige for forskere igennem Application Programming Interfaces (APIs) fra eksempelvis Twitter. Det har ført til en stor stigning i interessen for at arbejde med data fra sociale medier. Schwarz & Hammarlund argumenterer fint for, at disse brugerdata skal rekontekstualiseres igennem statistiske såvel som kvalitative analyser for at kunne give et meningsfuldt perspektiv på interaktionerne. Ved hjælp af netværksanalyser viser forfatterne på fornem vis, hvordan man kan bevæge sig mellem makro- og mikroplanet i analysen og inddrage konteksten i tekstmære analyser for at forstå helheden. Det er et stærkt bidrag, som placerer digitale metoder i relation til veletablerede kvalitative samt kvantitative tilgange.

I det sidste bidrag af Severson antager diskussionen en mere teoretisk end metodisk karakter. Severson præsenterer tre analytiske referencepunkter, som illustrerer, hvordan kulturstudier, designforskningen samt datalogien ser forskelligt på, hvad digitale data er, og hvordan de kan analyseres. Med udgangspunkt i en diskussion af brugergenereret indhold giver Severson en glimrende indføring i de grundlæggende syn på brugergenereret interaktion, men bidraget har en tendens til at bevæge sig ud over emnefeltet og undersøge, hvad det er, der karakteriserer det digitale i bred forstand snarere end digitale *metoder* mere snævert. Ikke desto mindre er det et vigtigt bidrag til en forståelse af, hvordan digitale metoder trækker på videnskabsteoretiske udfordringer inden for forskellige forskningstraditioner.

Samlet set viser udgivelsen, hvor vigtigt det er, at medie- og kommunikationsforskningen forsat udforsker nye metodiske tilgange til gamle problemstillinger. De fire bidrag giver et fint indblik i det metodiske maskinrum og viser, hvor svært det er at anvende digitale metoder i praksis. Det eneste større kritikpunkt er bredden i udgivelsen eller manglen på samme. Alle bidrag tager udgangspunkt i eksisterende arkiver eller organiserede adgange til data (fx APler). Herved dækkes kun en mindre del af repertoireet af digitale metoder. Et centralt formål med at skabe nye metoder har netop været at undersøge muligheden for at arkivere og studere internettet, som det forandrer sig i tid og rum (Brügger, 2011). Dette indebærer metoder som webcrawling og -scraping, hvor internettets infrastruktur af hyperlinks og metadata benyttes til at navigere og indsamle data. Samtidig tilbyder digitale metoder en række værktøjer til at åbne motorhjelmene på digitale mellemhænd, som eksempelvis Google, og undersøge, hvordan algoritmer kuraterer indhold på internettet (Rogers, 2013). Til sidst ville et bidrag om de særlige etiske vanskeligheder, som digitale metoder introducerer, være kærkomment (for et internationalt blik på problemstillingen se Snee, Hine, Morey, Roberts, & Watson, 2016). Alt i alt ville udgivelsen have stået stærkere og haft en større relevans for forskningen, hvis flere aspekter af digitale metoder var blevet inddraget. På den anden side åbner denne mangel op for en version to med opdaterede diskussioner af metoderne i den nuværende udgivelse samt nye tilgange og perspektiver, der ikke er dækket her. Opfordringen er hermed givet videre til redaktørerne samt andre interesserede.

## Referencer

- Brügger, N. (2011). Web Archiving – between Past, Present, and Future. In M. Consalvo & C. Ess (Eds.), *The Handbook of Internet Studies* (pp. 24-42). Oxford: Blackwell Publishing Ltd.
- Rogers, R. (2013). *Digital Methods*. Cambridge, Mass.: The MIT Press.
- Snee, H., Hine, C., Morey, Y., Roberts, S., & Watson, H. (2016). Digital Methods as Mainstream Methodology: An Introduction. In H. Snee, C. Hine, Y. Morey, S. Roberts, & H. Watson (Eds.), *Digital Methods for Social Science: An Interdisciplinary Guide to Research Innovation* (pp. 1-11). London: Palgrave Macmillan.

Jacob Ørmen  
Postdoc på *The Peoples' Internet*, ph.d.  
Institut for Medier, Erkendelse og Formidling  
Afdeling for Film, Medier og Kommunikation  
Københavns Universitet  
jacob.oermen@hum.ku.dk